VanderHelm Milieubeheer B.V.
Nobelsingel 2
2652 XA Berkel en Rodenrijs

T 010 249 24 60
F 010 249 24 70
I www.vdhelm.nl
E info@vdhelm.nl

BIC RABONL2U
IBAN NL56 RABO 0354 4306 45
K.v.K. 27233428
B.T.W. nr. NL8079.90.000.B01

ECOLOGISCHE QUICKSCAN

TEN BEHOEVE VAN

GROOT ONDERHOUD

N489 TE MIJNSHEERENLAND

Foto: M. Loeve 2014

Opdrachtgever: Royal HaskoningDHV
Plaats: Rotterdam

Adviesbureau: VanderHelm Milieubeheer B.V.
Plaats: Berkel en Rodenrijs **Projectcode:** DHMY140631

Verantwoording	**Versie**	Definitief
	Datum	4 augustus 2014
Auteur	Dhr. ing. A.W.M. Loeve	
Kwaliteitscontrole	Mevr. ing. K.E. Orie-Vreugdenhil	
Vrijgave	Dhr. ing. E.L. van den Bosch	

MILIEUBEHEER

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING 3

1.1 AANLEIDING 3
1.2 DOELSTELLING 3
1.3 DESKUNDIGHEID 3
1.4 VOLLEDIGHEID ONDERZOEK 3
1.5 KWALITEITSBORGING 4
1.6 VERANTWOORDING 4

2. PROJECTGEBIED 5

2.1 HUIDIGE SITUATIE 5
2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE EN WERKZAAMHEDEN 5

3. WERKWIJZE 6

3.1 BUREAUONDERZOEK 6
3.2 VELDONDERZOEK 6

4. ONDERZOEKSRESULTATEN 7

4.1 BESCHERMDE GEBIEDEN 7
4.2 FLORA EN FAUNA 10
4.2.1 BUREAUONDERZOEK 10
4.2.2 VELDONDERZOEK 11

5. TOETSING AAN WETGEVING 15

5.1 BESCHERMDE GEBIEDEN 15
5.2 FLORA- EN FAUNA 16

6. CONCLUSIES, AANBEVELINGEN EN OPMERKINGEN 19

6.1 CONCLUSIES 19
6.2 AANBEVELINGEN 19
6.3 OPMERKINGEN 20

REFERENTIELIJST 21

BIJLAGEN

1. REGIONALE LIGGING PROJECTGEBIED
2. WETTELIJKE EN BESTUURLIJKE KADERS NATUURBESCHERMING
3. FOTO'S TER PLAATSE

1. INLEIDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. te Berkel en Rodenrijs heeft van RoyalHaskoning DHV, opdracht gekregen voor het uitvoeren van een ecologische quickscan ter plaatse van de N489 te Mijnsheerenland.

1.1 AANLEIDING

Aanleiding tot deze ecologische quickscan zijn de bestaande natuurwetgeving en de voorgenomen werkzaamheden binnen het projectgebied, betreffende het dempen van delen van watergangen, kappen van bomen en het verbreden van weggedeelten. Door de werkzaamheden kunnen (beschermde) flora- en faunasoorten worden benadeeld, beschadigd of gedood. Ook kunnen beschermde natuurgebieden worden aangetast. Hierdoor is er bij uitvoering van de werkzaamheden kans op overtreding van de Flora- en faunawet en/of de Natuurbeschermingswet 1998. Om conform de bestaande natuurwetgeving te werken dient inzicht te worden verkregen in de aanwezigheid van beschermde soorten en natuurgebieden. Hierbij dient te worden onderzocht of aanwezige beschermde habitats en (beschermde) flora en faunasoorten nadelig worden beïnvloed door de werkzaamheden.

1.2 DOELSTELLING

Doel van deze ecologische quickscan is meerledig, namelijk:

- het verkrijgen van inzicht betreffende de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden in of nabij het projectgebied en het verkrijgen van inzicht in de effecten van de werkzaamheden op de eventueel aanwezige beschermde natuurgebieden;
- het verkrijgen van inzicht betreffende de aanwezigheid van beschermde flora- en faunasoorten in of nabij het projectgebied en het verkrijgen van inzicht in de effecten van de werkzaamheden op de eventueel aanwezige beschermde soorten.

1.3 DESKUNDIGHEID

De ecologen van VanderHelm Milieubeheer B.V. voldoen aan ten minste één van de door het Ministerie van Economische Zaken, zie box 1, genoemde voorwaarden en zijn daarmee gekwalificeerd als deskundige.

Box 1: Deskundigheid (Bron: Ministerie van Economische Zaken)

Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals de Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of soortenbescherming.

1.4 VOLLEDIGHEID ONDERZOEK

De ecologische quickscan betreft een onderzoek naar de aanwezige beschermde habitats en beschermde flora en fauna ter plaatse van het projectgebied. Het onderzoek is gebaseerd op een bureaustudie en een éénmalig veldbezoek. Voor een volledige inventarisatie van alle aanwezige flora en fauna ter plaatse van het projectgebied dient een inventarisatie over een langere periode te worden uitgevoerd.

1.5 KWALITEITSBORGING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is lid van het 'Netwerk Groene Bureaus (NGB) - Brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging'. De werkzaamheden die door VanderHelm Milieubeheer B.V. worden uitgevoerd, zijn gebaseerd op het door de NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010).

VanderHelm Milieubeheer B.V. is VCA** (versie 2008/05) gecertificeerd.

Onderhavig project is uitgevoerd in overeenstemming met het kwaliteitssysteem van VanderHelm Milieubeheer B.V. Dit kwaliteitssysteem is door Lloyd's Register Quality Assurance gecertificeerd conform de norm ISO 9001:2008.

1.6 VERANTWOORDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is een onafhankelijk adviesbureau en verklaart hierbij geen financiële of juridische belangen te hebben bij de uitkomst van het gevoerde onderzoek.

2. PROJECTGEBIED

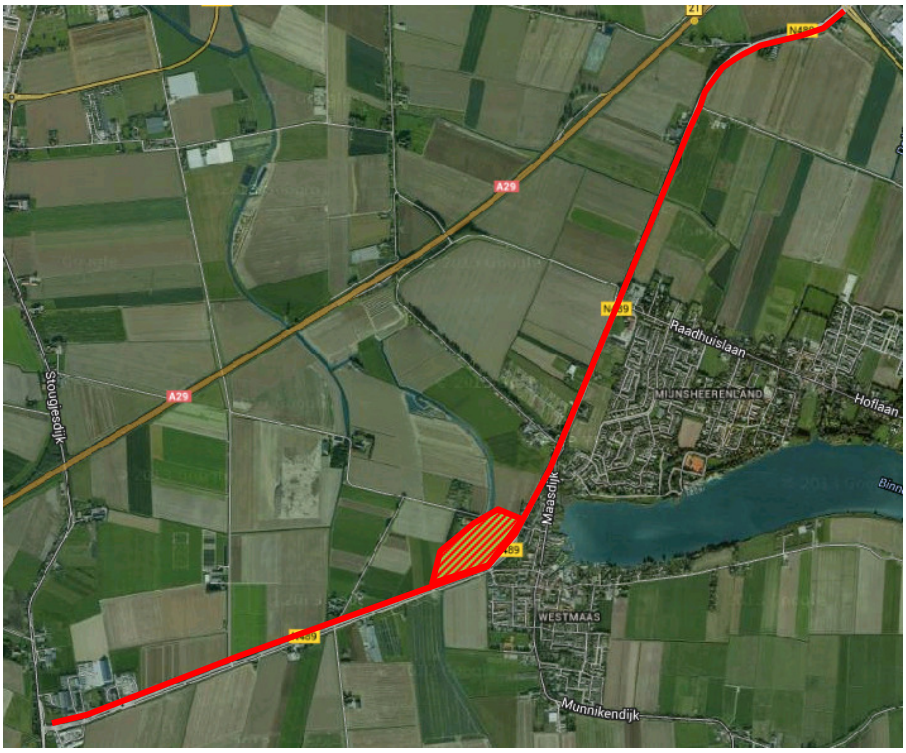
2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied is gelegen langs de N489 te Mijnsheerenland. Het projectgebied bestaat uit een bestaande provinciale weg welke is gelegen in een agrarisch gebied met vooral grasland. Halverwege het het tracé van deze weg is aan de noordkant een natuurterrein gelegen welke ook valt binnen het projectgebied. Dit natuurgebied heet de Negentienmorgenvliet.

De precieze begrenzing van het projectgebied wordt weergegeven in afbeelding 1 en voor de regionale ligging wordt verwezen naar bijlage 1. Voor een fotografische weergave van het projectgebied wordt verwezen naar bijlage 3.

Tabel 1: Gegevens projectgebied

Projectgebied:	N489 & Negentienmorgenvliet
Straat:	Maasweg, Smidsweg
Plaats:	Mijnsheerenland, Westmaas
Gemeente:	Binnenmaas
Provincie:	Zuid-Holland
Kilometerhok (Rijksdriehoekscoördinaten):	X: 89 - 93 Y: 421- 425

Afbeelding 1: Globale begrenzing projectgebied met een rode lijn waarbij het gebied Negentienmorgenvliet is gearceerd (Bron: Googlemaps)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE EN WERKZAAMHEDEN

Er worden werkzaamheden uitgevoerd aan de gehele N489. Er wordt groot onderhoud gepleegd aan de weg. Ten behoeve van het project worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- er worden verschillende bomen gekapt, ten tijde van het schrijven van deze quickscan is nog onbekend welke;
- de weg wordt op een aantal plaatsen verlegd;
- er worden verschillende rotondes aangelegd;
- er worden gedeelten van sloten gedempt;
- het gebied Negentienmorgenvliet wordt mogelijk ingericht als waterberging.

De exacte uitvoering en planning van de werkzaamheden is tijdens de uitvoering van het ecologisch onderzoek nog niet bekend.

3. WERKWIJZE

Het onderzoek is gebaseerd op de ethische code van het Netwerk Groene Bureaus - Branchevereniging voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging (juni 2008 en februari 2010). Ten behoeve van het onderzoek zijn een bureaustudie en één veldonderzoek uitgevoerd.

3.1 BUREAUONDERZOEK

Aan de hand van gegevens van de provincie Zuid-Holland en van het Ministerie van Economische Zaken is bepaald of er Beschermde natuurgebieden aanwezig zijn in of nabij het projectgebied en wat de instandhoudingsdoelstellingen van die gebieden zijn. Op basis van gegevens van de provincie Zuid-Holland is bepaald of er gebieden van de Ecologische Hoofdstructuur aanwezig zijn in of nabij het projectgebied.

Om te bepalen welke soorten mogelijk aanwezig zijn in het projectgebied zijn verscheidene verspreidingsatlassen, verspreidingskaarten en jaarverslagen geraadpleegd. De informatie uit deze atlassen is niet altijd actueel en veelal op uurhok weergegeven (5 x 5 km). Hierdoor kunnen deze gegevens voor het projectgebied enkel als richtlijn worden toegepast en tijdens het veldbezoek worden getoetst. Voor planten is de Landelijke Vegetatie Databank (Alterra Wageningen UR) geraadpleegd.

3.2 VELDONDERZOEK

Er is één veldbezoek uitgevoerd. Middels dit veldbezoek is voor alle in de omgeving voorkomende beschermde soorten bepaald of deze in het projectgebied aanwezig zijn of op basis van het biotoop aanwezig kunnen zijn. Er is een algemene beoordeling gemaakt ten aanzien van de geschiktheid van het gebied voor de diverse beschermde soorten en soortgroepen. Voor de algemene beoordeling is gelet op biotoopkenmerken. De veldinventarisatie is uitgevoerd door een deskundig ecoloog van VanderHelm Milieubeheer B.V.

De tabellen 2 en 3 bevatten respectievelijk de gegevens van het uitgevoerde veldbezoek en de weersgesteldheid.

Tabel 2: Uitgevoerd veldbezoek

Datum	Activiteit	Soortgroep	Tijdstip (vanaf)	Uitvoerenden
24-07-2014	Veldbezoek	Flora Vogels Vleermuizen Vissen Amfibieën Grondgebonden zoogdieren Reptielen Schelpdieren	10:00 uur	F.V. van der Lans M. Loeve

*Tabel 3: Weersomstandigheden**

Datum	Temperatuur (°C)		Overheersende windrichting -kracht (Bft)	Bewolking	Neerslag (mm)
	Min.	Max.			
24-07-2014	16,9	27,3	3 NO	Licht bewolkt	0

* *Weersomstandigheden ter plaatse van weerstation Rotterdam (bron: KNMI)*

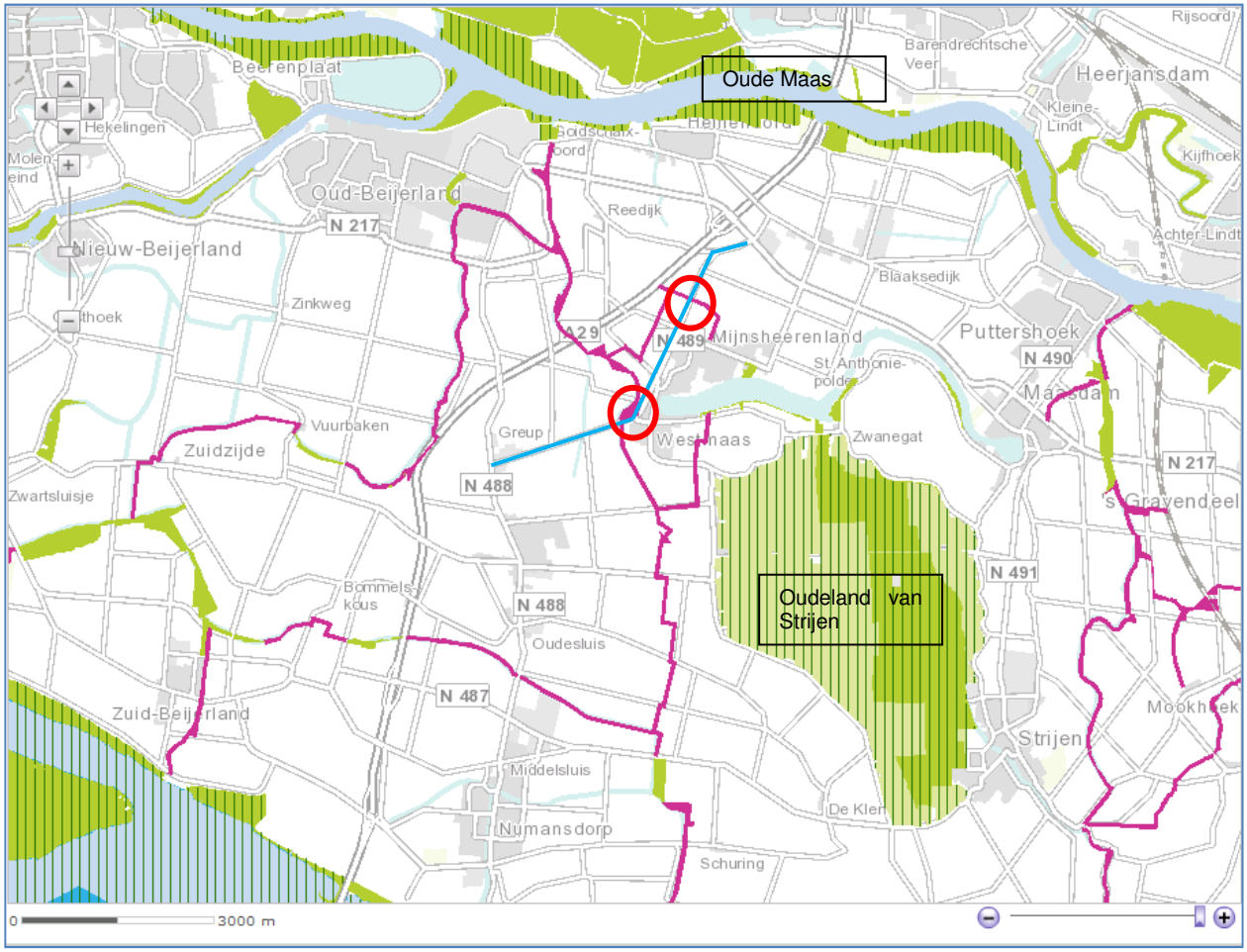
4. ONDERZOEKSRESULTATEN

4.1 BESCHERMDE GEBIEDEN

Natura 2000-gebieden
De ligging van beschermde gebieden is te zien op afbeelding 2. In de directe omgeving van het projectgebied komen twee beschermde natuurgebieden voor. Op ongeveer 1,7 kilometer ten noorden van de meest noordelijke punt van het projectgebied ligt het beschermde natuurgebied Oude Maas. Op 2,5 kilometer ten zuiden van het projectgebied ligt het beschermde natuurgebied Oudeland van Strijen. De instandhoudingsdoelstellingen van Oude Maas en Oudeland van Strijen zijn weergegeven in tabellen 4 en 5.

EHS gebieden
In de directe omgeving zijn gebieden die tot de EHS (Ecologische Hoofdstructuur) behoren. Een gebied van de EHS (een ecologische verbindingszone) kruist het projectgebied. De ecologische verbindingszonde is 82,11 HA groot. Een gebied van de EHS (het natuurgebied Negentienmorgenvliet) valt in het projectgebied. Daarnaast bevinden zich binnen een straal van drie kilometer om het projectgebied enkele EHS-gebieden. Het beheertype van de EHS-gebieden rond het projectgebied is voornamelijk beheertype A01.02 Akkerfaunagebied.

In afbeelding 2 zijn de EHS gebieden weergegeven en is te zien dat er twee knelpunten ten opzichte van het projectgebied en de EHS aanwezig zijn, namelijk de ecologische verbindingszone kruist het projectgebied en het natuurgebied Negentienmorgenvliet valt in het projectgebied.

EHS

- Op land
- Bestaande en nieuwe natuur
- Blijvend agrarisch gebied binnen Natura2000-gebied
- Ecologische verbinding
- Waternatuurgebied
- Op Water
- Grote wateren en Noordzee

Geen EHS

- Natura 2000 gebied

: projectgebied

: knelpunt EHS

Afbeelding 2: Overzicht beschermde natuurgebieden in relatie tot het projectgebied (Bron: http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas=EHS)

Tabel 4: Essentietabel met daarin de instandhoudingsdoelstellingen van beschermd natuurgebied Land van Strijen (bron: www.synbiosys.alterra.nl/natura2000)

Essentietabel Natura 2000-gebied 110. Oudeland van Strijen								
Kernopgaven								
	Opgave landschappelijke samenhang en interne compleetheid (Meren en moerassen)	Behoud en herstel van samenhang tussen slaapplaatsen en foerageergebieden in het bijzonder voor grasetende watervogels en meervleermuizen (de belangrijkste kraamkamerfunctie en slaapfunctie van de meervleermuis ligt vooral in gebouwen buiten de Natura 2000 gebieden). Voor afgesloten zeearmen en randmeren behoud van de specifieke betekenis van de verschillende onderdelen voor habitattypen en vogels. Herstel van mozaïek van verlandingsstadia van open water tot moerasbos en herstel van gradiënt watertypen (inclusief brak) met name in het deellandschappen Laagveen.						
4.07	**Plas-dras situaties**	Plas-dras situaties voor smienten A050 en broedvogels zoals kemphaan A151, porseleinhoen A119 en watersnip A153 en noordse woelmuis *H1340.						
Instandhoudingsdoelstellingen								
		SVI Landelijk	**Doelst. Opp.vl.**	**Doelst. Kwal.**	**Doelst. Pop.**	**Draagkracht aantal vogels**	**Draagkracht aantal paren**	**Kernopgaven**
Niet-broedvogels								
A041	Kolgans	+	=	=		1500		
A042	Dwerggans	--	=	=		30		
A045	Brandgans	+	=	=		1500		
A050	Smient	+	=	=		1100		4.07
								deze tabel is gebaseerd op het definitief aanwijzingsbesluit
Legenda								**Gebruik deze essentietabel in combinatie met de leeswijzer**
W	Kernopgave met wateropgave							
≙	Sense of urgency: beheeropgave							
≙	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities							
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)							
=	Behoudsdoelstelling							
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling							
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering							

Tabel 5: Essentietabel met daarin de instandhoudingsdoelstellingen van beschermd natuurgebied Oude Maas (bron: www.synbiosys.alterra.nl/natura2000)

Essentietabel Natura 2000-gebied 108. Oude Maas								
Kernopgaven								
3.05	**Kwaliteitsverbetering zoetwatergetijdengebied**	Kwaliteitsverbetering zoetwatergetijdengebied t.b.v. vochtige alluviale bossen (zachthoutooibossen) *H91E0_A, ruigten en zomen (harig wilgenroosje) H6430_B, slikkige rivieroevers H3270, fint H1103 (inclusief paaiplaats), noordse woelmuis *H1340, tonghaarmuts H1387 en bever H1337.						
Instandhoudingsdoelstellingen								
		SVI Landelijk	**Doelst. Opp.vl.**	**Doelst. Kwal.**	**Doelst. Pop.**	**Draagkracht aantal vogels**	**Draagkracht aantal paren**	**Kernopgaven**
Habitattypen								
H3270	Slikkige rivieroevers	-	=	=				3.05,W
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	-	>	=				3.05,W
H91E0A	*Vochtige alluviale bossen (zachthoutooibossen)	-	=	=				3.05,W
Habitatsoorten								
H1337	Bever		=	=	=			
H1340	*Noordse woelmuis	--	>	>	>			3.05,W
								deze tabel is gebaseerd op het definitief aanwijzingsbesluit
Legenda								**Gebruik deze essentietabel in combinatie met de leeswijzer**
W	Kernopgave met wateropgave							
%	Sense of urgency: beheeropgave							
%	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities							
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)							
=	Behoudsdoelstelling							
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling							
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering							

4.2 FLORA EN FAUNA

In § 4.2.1 is weergegeven welke soorten worden verwacht op basis van de bureaustudie en in § 4.2.2 is weergegeven of deze soorten ook worden verwacht op basis van het veldbezoek of al zijn aangetroffen tijdens het veldbezoek.

4.2.1 BUREAUONDERZOEK

De in tabel 6 weergegeven soorten worden verwacht op basis van het bureauonderzoek.

Tabel 6: Verwachte beschermde flora- en faunasoorten in het projectgebied op basis van het bureauonderzoek.

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Beschermde status Flora- en faunawet	Bron*
Vaatplanten	Rietorchis	*Dactylorhiza majalis praetermissa*	Tabel 2	2, 3
	Dotterbloem	*Caltha palustris*	Tabel 1	2, 3
	Zwanenbloem	*Butomus umbellatus*	Tabel 1	2, 3
	Brede wespenorchis	*Epipactis helleborine*	Tabel 1	2, 3
	Grote kaardenbol	*Dipsacus fullonum*	Tabel 1	2, 3
Vogels	Boomvalk	*Falco subbuteo*	Vogels, categorie 4	2, 3
	Buizerd	*Buteo buteo*	Vogels, categorie 4	2, 3
	Havik	*Accipiter gentilis*	Vogels, categorie 4	2, 3
	Ransuil	*Asio otus*	Vogels, categorie 4	2, 3
	Sperwer	*Accipiter nisus*	Vogels, categorie 4	2,3
	Ekster	*Pica pica*	Vogels, categorie 5	2,3
	Gekraagde roodstaart	*Phoenicurus phoenicurus*	Vogels, categorie 5	2, 3
	Grauwe vliegenvanger	*Muscicapa striata*	Vogels, categorie 5	2, 3
	Groene specht	*Picus viridis*	Vogels, categorie 5	2, 3
	Grote bonte specht	*Dendrocopos major*	Vogels, categorie 5	2, 4
	IJsvogel	*Alcedo atthis*	Vogels, categorie 5	2, 3
	Koolmees	*Parus major*	Vogels, categorie 5	2, 3
	Pimpelmees	*Cyanistes caeruleus*	Vogels, categorie 5	2, 3
	Spreeuw	*Sturnus vulgaris*	Vogels, categorie 5	2, 3
	Zwarte kraai	*Corvus corone*	Vogels, categorie 5	2, 3
	Diverse soorten met niet jaarrond beschermde nesten	-	Vogels	1, 2, 3
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis	*Pipistrellus pipistrellus*	Tabel 3, IV HR	2,3
	Ruige dwergvleermuis	*Pipistrellus nathusii*	Tabel 3, IV HR	2,3
	Watervleermuis	*Myotis daubentonii*	Tabel 3, IV HR	2,3
	Laatvlieger	*Eptesicus serotinus*	Tabel 3, IV HR	2,3
	Gewone Grootoorvleermuis	*Plecotus auritus*	Tabel 3, IV HR	2,3
	Rosse vleermuis	*Nyctalus noctula*	Tabel 3, IV HR	2,3
Grondgebonden zoogdieren	Noordse woelmuis	*Microtus oeconomus*	Tabel 3, IV HR	1, 2, 3
	Rosse woelmuis	*Myodes glareolus*	Tabel 1	1, 2
	Veldmuis	*Microtus arvalis*	Tabel 1	1, 2
	Aardmuis	*Microtus agrestis*	Tabel 1	1, 2
	Bosmuis	*Apodemus sylvaticus*	Tabel 1	1, 2
	Dwergmuis	*Micromys minutus*	Tabel 1	1, 2
	Woelrat	*Arvicola terrestris*	Tabel 1	1, 2
	Gewone bosspitsmuis	*Sorex araneus*	Tabel 1	1, 2
	Huispitsmuis	*Crocidura russula*	Tabel 1	1, 2
	Dwergspitsmuis	*Sorex minutus*	Tabel 1	1, 2
	Mol	*Talpa europaea*	Tabel 1	1, 2
	Bunzing	*Mustella putorius*	Tabel 1	1, 2

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Beschermde status Flora- en faunawet	Bron*
	Wezel	*Mustela nivalis*	Tabel 1	1, 2
	Hermelijn	*Mustela erminea*	Tabel 1	1, 2
	Konijn	*Oryctolagus cuniculus*	Tabel 1	1, 2
	Haas	*Lepus europeus*	Tabel 1	1, 2
	Egel	*Erinaceus europaeus*	Tabel 1	1, 2
Vissen	Kleine modderkruiper	*Cobitis taenia*	Tabel 2	1, 3
	Bittervoorn	*Rhodeus sericeus*	Tabel 3, I AMvB	1, 3
Amfibieën	Bruine kikker	*Rana temporaria*	Tabel 1	1,2
	Kleine watersalamander	*Triturus vulgaris*	Tabel 1	1,2
	Gewone pad	*Bufo bufo*	Tabel 1	1,2
	Meerkikker	*Rana ridibunda*	Tabel 1	1,2
	Bastaardkikker	*Rana klepton esculenta*	Tabel 1	1,2

- Tabel 1: licht beschermde soort;
- Tabel 2: matig zwaar beschermde soort;
- Tabel 3: zwaar beschermde soort;
  - I AMvB: bijlage 1 van de Algemene Maatregel van bestuur;
  - IV HR: soorten opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn;
- Vogels: vogels die ieder jaar een nieuw nest maken;
- Vogels, categorie 4: nesten van vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil);
- Vogels, categorie 5: nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen;

* Bron: 1 = verspreidingsatlas.2 = www.telmee.nl. 3 = inschatting op basis van het te verwachten biotoop.

4.2.2 VELDONDERZOEK

In tabel 7 is weergegeven welke beschermde soorten in het gebied zijn aangetroffen of op basis van biotoopkenmerken worden verwacht. Beschermde soorten die niet in deze tabel zijn opgenomen worden op basis van de ecologische quickscan niet verwacht. Voor soorten die niet in deze tabel zijn opgenomen zijn derhalve geen maatregelen in het kader van de Flora- en faunawet nodig.

Als aanvulling op de tabel is per soortgroep meer informatie gegeven. Hier is voor alle uit de bureaustudie naar voren gekomen soorten behandeld waarom deze soorten worden verwacht of niet verwacht. Voor alle verwachte soorten zijn de gebiedsfuncties en de beschermde elementen volgens de Flora- en faunawet beschreven.

Tabel 7: Aanwezige en verwachte beschermde flora- en faunasoorten in het projectgebied op basis van het veldonderzoek

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Beschermde status Flora- en faunawet	Gebieds-functie*	Aangetroffen (A) of verwacht (V)
Vaatplanten	Grote kaardenbol	*Dipsacus fullonum*	Tabel 1		A
	Zwanenbloem	*Butomus umbellatus*	Tabel 1		A
	Rietorchis	*Dactylorhiza majalis praetermissa*	Tabel 2	V	V
	Dotterbloem	*Caltha palustris*	Tabel 1		V
Vogels	Ekster	*Pica pica*	Vogels, categorie 5	V	A
	Zwarte kraai	*Corvus corone*	Vogels, categorie 5	V	A
	Buizerd	*Buteo buteo*	Vogels, categorie 4	V	V
	Ransuil	*Asio otus*	Vogels, categorie 4	V	V
	Sperwer	*Accipiter nisus*	Vogels, categorie 4	V	V
	Koolmees	*Parus major*	Vogels, categorie 5	V	V
	Pimpelmees	*Cyanistes caeruleus*	Vogels, categorie 5	V	V
	Spreeuw	*Sturnus vulgaris*	Vogels, categorie 5	V	V
	Groene specht	*Picus viridis*	Vogels, categorie 5	V	V
	Grote bonte specht	*Dendrocopos major*	Vogels, categorie 5	V	V
	Roerdomp	*Botaurus stellaris*	Vogels	V	V

	Bruine kiekendief	*Circus aeruginosus*	Vogels	V, F	A
	Waterral	*Rallus aquaticus*	Vogels	V	A
	Kleine karekiet	*Acrocephalus scirpaceus*	Vogels	V	A
	Fitis	*Phylloscopus trochilus*	Vogels	V	A
	Diverse soorten met niet jaarrond beschermde nesten	*Aves*	Vogels	V	V
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis	*Pipistrellus pipistrellus*	Tabel 3, IV HR	F,VL	V
	Ruige dwergvleermuis	*Pipistrellus nathusii*	Tabel 3, IV HR	V,F,VL	V
	Laatvlieger	*Eptesicus serotinus*	Tabel 3, IV HR	V,F,VL	V
Grondgebonden zoogdieren	Noordse woelmuis	*Microtus oeconomus*	Tabel 3, IV HR	V	V
	Rosse woelmuis	*Myodes glareolus*	Tabel 1		V
	Veldmuis	*Microtus arvalis*	Tabel 1		V
	Aardmuis	*Microtus agrestis*	Tabel 1		V
	Bosmuis	*Apodemus sylvaticus*	Tabel 1		V
	Dwergmuis	*Micromys minutus*	Tabel 1		V
	Woelrat	*Arvicola terrestris*	Tabel 1		V
	Gewone bosspitsmuis	*Sorex araneus*	Tabel 1		V
	Huispitsmuis	*Crocidura russula*	Tabel 1		V
	Dwergspitsmuis	*Sorex minutus*	Tabel 1		V
	Mol	*Talpa europaea*	Tabel 1		V
	Bunzing	*Mustella putorius*	Tabel 1		V
	Wezel	*Mustela nivalis*	Tabel 1		V
	Hermelijn	*Mustela erminea*	Tabel 1		V
	Konijn	*Oryctolagus cuniculus*	Tabel 1		V
	Haas	*Lepus europeus*	Tabel 1		V
	Egel	*Erinaceus europaeus*	Tabel 1		V
Vissen	Kleine modderkruiper	*Cobitis taenia*	Tabel 2	V	V
	Bittervoorn	*Rhodeus sericeus*	Tabel 3, I AMvB	V	V
Amfibieën	Bruine kikker	*Rana temporaria*	Tabel 1		V
	Kleine watersalamander	*Triturus vulgaris*	Tabel 1		V
	Gewone pad	*Bufo bufo*	Tabel 1		V
	Meerkikker	*Rana ridibunda*	Tabel 1		V
	Bastaardkikker	*Rana klepton esculenta*	Tabel 1		V

- Tabel 1: licht beschermde soort;
- Tabel 2: matig zwaar beschermde soort;
- Tabel 3: zwaar beschermde soort;
  - I AMvB: bijlage 1 van de Algemene Maatregel van bestuur;
  - IV HR: soorten opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn;
- Vogels: nesten van vogels die in staat zijn om ieder jaar een ander nest te bouwen;
- Vogels: vogels die ieder jaar een nieuw nest maken;
- Vogels, categorie 4: nesten van vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil);
- Vogels, categorie 5: nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen;
- -: geen specifieke bescherming, wel zorgplicht;
- Gebiedsfunctie: V: verblijfplaats (nest), VL: vliegroute, F: foerageergebied. De gebiedsfunctie is alleen weergegeven voor zwaarder beschermde soorten (tabel 2, 3 en vogels).

Vaatplanten
In het projectgebied zijn ten tijde van het locatiebezoek geen zwaarder (Tabel 2 en 3) beschermde plantensoorten aangetroffen langs de N489. De vegetatie langs de N489 bestaat met name uit grassen en algemene bermkruiden als smalle weegbree, gewoon fluitekruid en gewone brandnetel. In de watergangen groeien onder andere brede waterpest en kikkerbeet. Daarnaast groeit Tabel 1 (algemeen beschermd) soort zwanenbloem voor in de slootkanten van het projectgebied. De laanbeplanting langs de N489 bestaat uit diverse boomsoorten waaronder gewone es, treurwilg en ratelpopulier. Daarnaast bevinden zich op enkele plaatsen hagen van Spaanse aak.

In het gebied Negentienmorgenvliet bestaat de vegetatie vooral uit rietland afgewisseld met wilgenstruweel. Soorten als reuzenbalsemien, grote kattenstaart, koninginnekruid en groot blaasjeskruid komen hier voor. In een droger gedeelte van dit gebied is een groeiplaats van grote kaardenbol (Tabel 1) aangetroffen. Daarnaast wordt de tabel 1 soort Dotterbloem verwacht en is ook de zwanebloem (Tabel 1) vastgesteld. Het gebied is daarnaast geschikt als groeiplaats voor Rietorchis (Tabel 2), welke ook in de directe omgeving voorkomt. Brede wespenorchis (Tabel 1) wordt niet verwacht vanwege het onbreken van geschikt biotoop.

Vogels
Het projectgebied biedt mogelijkheden voor vogels om te broeden. Tijdens het locatiebezoek zijn een drietal jaarrond beschermde nesten aangetroffen van zwarte kraai en ekster in de populierenrij aan de westkant van het projectgebied. Daarnaast kan de aanwezigheid van meer jaarronde nesten middels de ecologische quickscan niet worden uitgesloten. Te denken valt hierbij aan grote bonte specht, ekster en zwarte kraai, maar ook aan buizerd en sperwer in de populieren rijen. In de essen zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen en deze worden ook niet verwacht. Voor algemene broedvogels welke broeden in bomen, rietland en watergangen biedt het projectgebied geschikt biotoop. De bomen langs de N489 bevatten holten die gebruikt kunnen worden door soorten als grote bonte specht, holenduif, en wilde eend. Daarnaast bieden de hagen langs deze weg een geschikte broedplaats voor soorten als merel en houtduif.

In het gebied Negentienmorgenvliet zijn zingende kleine karekieten vastgesteld, wat duidt op broedende vogels. Daarnaast werd een waterral aangetroffen in het gebied. De waterral en andere rietvogels als roerdomp kunnen het gebied ook gebruiken als broedplaats. Er werd meerdere malen een jagende bruine kiekendief waargenomen boven de watergang welke het gebied doorkruist. Het gebied is een geschikt broedbiotoop voor deze algemene broedvogels. Jaarrond beschermde nesten worden in het gebied Negentienmorgenvliet niet verwacht, omdat voor jaarrond beschermde soorten geen geschikt biotoop binnen Negentienmorgenvliet aanwezig is.

Vleermuizen
De bomen in het projectgebied kunnen op diverse manieren een functie hebben voor vleermuizen. De bomenrijen langs de N489 zijn geschikt als vliegroute voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger op basis van de volgende biotoopkenmerken:

- de bomen staan relatief dicht bij elkaar. Op veel plaatsen staan er twee of meer bomenrijen, waardoor de vleermuizen hier uit de wind vliegen en de bomenrijen kunnen gebruiken als oriëntatie/echobaken om zich te verplaatsen door het verder vrij open landschap;
- met name de populierenbomenrijen die beginnen bij km 0,0 zijn geschikt (Smidsweg), maar het is niet uit te sluiten dat ook de bomenrijen langs de Maasweg gebruikt worden, daar dit 1 van de weinige verbindingen met meer noordelijk gelegen lintbebouwing is in het gebied;
- er is foerageergebied en zijn verblijfplaatsen voor diverse vleermuissoorten aanwezig in de directe omgeving.

Bij verblijfplaatsen kan worden gedacht aan holten in bomen (voornamelijk voor de ruige dwergvleermuis) in en buiten het projectgebied, almede verblijfplaatsen in gebouwen (gewone dwergvleermuis en laatvlieger) van de aanwezige lintbebouwing en de plaatsen Klaaswaal, Westmaas en Mijnsheerenland. Holtes zijn met name aangetroffen in enkele treurwilgen ter hoogte van Smidsweg 1a, maar worden ook in de populieren in het projectgebied verwacht.

Geschikt foerageergebied bestaat uit de bomen langs de N489, evenals de gebieden rondom de Binnendijkse Maas, het gebied Negentienmorgenvliet, de daaraan grenzende watergang die richting het noorden loopt. De geschikte verblijfplaatsen en foerageergebieden komen voor direct langs het projectgebied.

Grondgebonden zoogdieren
Voor algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren (Tabel 1-soorten), zoals egel, veldmuis en haas is geschikt habitat aanwezig binnen het geheel projectgebied, wat onder andere bestaat uit de bermen van de N489, de haagjes en bosjes langs de N489 waarin o.a. egels zouden kunnen verblijven.

Voor de zwaarder beschermd soort noordse woelmuis (Tabel 3) is geschikt habitat aangetroffen binnen het gebied Negentienmorgenvliet. Deze soort is daarnaast op verschillende plaatens in de directe omgeving van het projectgebied vastgesteld. In dit gebied zijn structuurrijke flauwe oevers aanwezig en is geschikt rietland aanwezig.

Vissen
Er is geschikt habitat aangetroffen voor twee beschermde soorten, namelijk de bittervoorn (Tabel 3) en kleine modderkruiper (Tabel 2). De watergangen in het projectgebied variëren in grootte en vooral de watergangen rondom het gebied Negentienmorgenvliet bevatten een goed ontwikkelde vegetatie en modderbodem, maar ook in de rest van het projectgebied zijn de soorten niet uit te sluiten. Door de variatie in grootte en diepte komt zowel geschikt voortplantingshabitat als geschikt overwinteringshabitat voor in het projectgebied.

Amfibieën
Licht beschermde amfibieën als bastaardkikker, meerkikker, bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad worden wel in het projectgebied verwacht. Vooral de goed ontwikkelde watergangen rondom het gebied Negentienmorgenvliet zijn zeer geschikt voor deze licht beschermde amfibieën. Maar ook in de watergangen in de rest van het projectgebied worden deze soorten verwacht. Op basis van de bureaustudie wordt het voorkomen van zwaarder beschermde soorten, zoals de rugstreeppad uitgesloten.

Overige soorten
Tijdens het locatiebezoek zijn geen beschermde reptielen, slakken, kevers, vlinders, libellen en kreeftachtigen waargenomen. Beschermde soorten binnen deze soortgroepen worden ook niet verwacht aan de hand van het biotoop.

5. TOETSING AAN WETGEVING

In dit hoofdstuk is beschreven wat de wettelijke consequenties zijn die voortvloeien uit de aanwezigheid van gebieden en soorten, zoals beschreven in hoofdstuk 4. Voor meer informatie over de juridische achtergronden wordt verwezen naar bijlage 2.

5.1 BESCHERMDE GEBIEDEN

Natura 2000-gebieden
Het projectgebied is niet gelegen in een beschermd natuurgebied. Op een afstand van circa 1,7 en 2,5 km zijn beschermde natuurgebieden aanwezig. Om de effecten van de projectwerkzaamheden op de instandhoudingsdoelstellingen in te schatten dient de effectenindicator (http://www.synbiosys.alterra.nl /natura2000) te worden toegepast.

De mogelijke effecten van het project op het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen kunnen zijn: verzilting, verontreiniging, vernatting, verstoring door geluid, verstoring door licht, verstoring door trilling, verstoring door mechanische effecten en verstoring in populatiedynamiek.

De mogelijke effecten van het project op het Natura 2000-gebied Oude Maas kunnen zijn: Verzuring door N-depositie uit de lucht, vermesting door N-depositie uit de lucht, verzilting, verdroging, vernatting, verandering stroomsnelheid, verandering overstromingsfrequentie, verandering dynamiek substraat, optische verstoring, verandering in populatiedynamiek en bewuste verandering soortensamenstelling. Versnippering en oppervlakteverlies zijn in beide Natura 2000-gebieden niet aan de orde omdat de voorgenomen ingreep niet in het Natura 2000-gebied zelf gepland zijn.

Afbeelding 3: Effectenindicator Oudeland van Strijen waarin de gevoeligheid van doelsoorten en habitats voor diverse vormen van verstoring wordt weergegeven

Afbeelding 4: Effectenindicator Oude Maas waarin de gevoeligheid van doelsoorten en habitats voor diverse vormen van verstoring wordt weergegeven

Gezien de gevoeligheid van de soorten en habitattypen voor de mogelijke effecten van het project is een voortoets (oriëntatiefase) Natuurbeschermingswet nodig. Hierbij wordt vastgesteld of er mogelijk sprake is van een (significant) negatief effect.

EHS gebieden
Het projectgebied ligt gedeeltelijk in en grenst aan gebieden van de Ecologische Hoofdstructuur. Het betreft een de ecologische verbindingszone en het natuurgebied de Negentienmorgenvliet. De geplande werkzaamheden en de verandering kunnen een vermindering van het totale areaal van de EHS betekenen. Daarnaast hebben de ingrepen mogelijk een nadelig effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het EHS-gebied, doordat ze verstoring opleveren.

Er dient een 'nee- tenzij- toets' te worden uitgevoerd waarin wordt onderzocht in hoeverre de wezenlijke kenmerken en waarden van de Ecologische hoofdstructuur worden aangetast door de ingreep. Als hieruit blijkt dat er een significante aantasting is van de EHS dient een compensatieplan te worden opgesteld dat ter accordering bij bevoegd gezag dient te worden voorgelegd, alvorens de start van de ingreep.

5.2 Flora- en fauna

Er worden op basis van bureaustudie en veldinventarisatie diverse beschermde soorten verwacht in het projectgebied.

Vaatplanten
In het projectgebied worden ter plaatse van het gebied Negentienmorgenvliet groeiplaatsen van Tabel 2 soort rietorchis verwacht. Bij vernietiging van deze groeiplaatsen zonder aanvullende maatregelen is er sprake van overtreding van Artikel 8. Voorafgaand aan de herinrichting van het gebied Negentienmorgenvliet zal aanvullend onderzoek in juni moeten plaatsvinden om aan te tonen of deze beschermde plant hier daadwerkelijk groeit.

Voor de rietorchis geldt een vrijstelling van de Flora- en faunawet wanneer gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Dit betekent dat er een ecologisch werkprotocol moet worden opgesteld met mitigerende maatrwegelen conform een goedgekeurde gedragscode. De werkzaamheden moeten dan volgens de mitigerende maatregelen worden uitgevoerd, indien dit niet mogelijk is dient een ontheffing te worden aangevraagd.

Vogels
De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten uit categorie 4 (buizerd, ransuil en sperwer) kan middels de quickscan niet worden uitgesloten. Jaarrond beschermde nesten zijn nesten van vogels die hier jaarrond gebruik van maken of jaarlijks terugkeren naar hetzelfde nest. Deze nesten zijn jaarrond beschermd, middels Artikel 11 van de Flora- en faunawet, dus ook als het nest niet in gebruik is om te broeden. Om overtreding van Artikel 11 te voorkomen is een aanvullend onderzoek nodig naar de aan- of afwezigheid van jaarrond beschermde nesten. Indien jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn en vernietigd of verstoord gaan worden door de werkzaamheden, dient een ontheffing te worden aangevraagd.

Naast categorie 4 nesten zijn er ook nesten aanwezig met jaarrond beschermde nesten uit categorie 5 en worden nog meerdere vogels met categorie 5 nesten verwacht. Dit zijn nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Voor categorie 5 moeten de nesten in kaart worden gebracht en moet worden bekeken of in de omgeving nog voldoende broedbiotoop over blijft, een negatief effect op vogels uit categorie 5 wordt dan niet verwacht, wel zijn deze vogels beschermd als ze broeden, net als niet-jaarrond beschermde nesten.

Er worden niet- jaarrond beschermde nesten verwacht van soorten die in rietland, bomen en watergangen broeden. Hierbij dient te worden gedacht aan soorten als merel, waterral, bruine kiekendief, wilde eend en houtduif. De nesten van deze soorten zijn beschermd zolang ze in gebruik zijn om te broeden. De bescherming van deze nesten is geregeld middels Artikel 11 van de Flora- en faunawet. De periode dat er de meeste kans is op verstoring van niet- jaarrond beschermde nesten ligt in het voorjaar en de zomer. Als er in deze gevoelige periode wordt gewerkt moet rekening worden gehouden met broedvogels en moeten eventueel maatregelen worden uitgevoerd om verstoring te voorkomen.

Vleermuizen
Het projectgebied functioneert mogelijk als vliegroute voor verschillende soorten vleermuizen. Vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd middels Artikel 11 van de Flora- en faunawet omdat ze gerekend worden tot de functionele leefomgeving van de vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen: zonder de vliegroute tussen het foerageergebied en de verblijfplaatsen kunnen de verblijfplaatsen niet functioneren. Bij vernietiging van een essentiële vliegroute van vleermuizen zonder aanvullende maatregelen is er sprake van overtreding van Artikel 11. Aanvullend onderzoek zal uit moeten wijzen of de vliegroute essentieel is voor het functioneren van vaste rust- en verblijfplaatsen en voor welke vleermuissoort(en) dit het geval is.

De bomen in het projectgebied bevatten holten die mogelijk kunnen dienen als vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Omzagen van bomen waarin vleermuizen verblijven betekent een overtreding van Artikel 11 van de Flora- en faunawet. Daarnaast is er kans op overtreding van Artikel 9 van de Flora- en faunawet bij het omzagen van bomen met vleermuizen daarin. Middels jaarrond aanvullend onderzoek kan de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen worden vastgesteld of uitgesloten en kan worden bepaald wat het effect van de werkzaamheden is op de eventuele vaste- rust en verblijfplaatsen.

Grondgebonden zoogdieren
De noordse woelmuis komt mogelijk voor in het natuurgebied Negentienmorgenvliet. Voor de noordse woelmuis betekent een vernietiging van de verblijfplaats waarbij de functionaliteit van het leefgebied in het geding komt een overtreding van Artikel 11 van de Flora- en faunawet. Het dempen van een watergang en het vergraven van de oevers met daarin de beschermde noordse woelmuis kan zonder aanvullende maatregelen leiden tot overtreding van Artikel 9 van de Flora- en faunawet, namelijk het doden of verwonden van een beschermde diersoort. Aanvullend onderzoek in september/oktober kan uitwijzen of er daadwerkelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van de beschermde noordse woelmuis aanwezig zijn.

Vissen
In de watergangen in het projectgebied worden vaste rust- en verblijfplaatsen van twee beschermde vissoorten verwacht. Voor de kleine modderkruiper geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de Flora- en faunawet wanneer gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Voor de bittervoorn betekent een vernietiging van de verblijfplaats waarbij

de functionaliteit van het leefgebied in het geding komt een overtreding van Artikel 11 van de Flora- en faunawet. Het dempen van een watergang met daarin beschermde vissoorten kan zonder aanvullende maatregelen leiden tot overtreding van Artikel 9 van de Flora- en faunawet, namelijk het doden of verwonden van een beschermde diersoort. Aanvullend onderzoek kan uitwijzen of er daadwerkelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde vissoorten aanwezig zijn.

Tabel 1 soorten en overige soorten

Er worden op basis van bureaustudie en veldinventarisatie geen beschermde slakken, kevers, vlinders, libellen en kreeftachtigen verwacht in het projectgebied. Wel komen van deze soortgroepen niet-beschermde soorten voor. Er worden diverse Tabel 1 soorten (licht beschermde soorten) verwacht binnen de soortgroepen amfibieën, planten en grondgebonden zoogdieren. Middels de vrijstellingsregeling (AMvB art. 75) wordt in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling vrijstelling verleend voor Tabel 1-soorten. Derhalve hoeven voor deze soorten geen aanvullende maatregelen te worden genomen in het kader van de Flora- en faunawet. Opgemerkt wordt dat de zorgplicht voor alle soorten van toepassing is.

6. CONCLUSIES, AANBEVELINGEN EN OPMERKINGEN

Binnen het projectgebied ter plaatse van de N489 te Mijnsheerenland is een ecologische quickscan uitgevoerd. In het projectgebied worden werkzaamheden aan de N489 uitgevoerd waarvoor onder andere watergangen worden gedempt en bomen worden gekapt. Deze werkzaamheden hebben een nadelige invloed op de aanwezige flora en fauna. Er dienen ecologische maatregelen te worden genomen om te werken conform de Flora- en faunawet.

6.1 CONCLUSIES

Op basis van de ecologische quickscan wordt geconcludeerd dat:

De volgende beschermde soorten aanwezig zijn:
- Tabel 1: grote kaardenbol en zwanebloem;
- Jaarrond beschermde vogels: ekster, zwarte kraai;
- Vogels: waterral, kleine karekiet, bruine kiekendief en fitis .

De volgende beschermde soorten op basis van het biotoop worden verwacht:
- Tabel 1: dotterbloem, diverse amfibieën en grondgebonden zoogdieren;
- Tabel 2: rietorchis en kleine modderkruiper;
- Tabel 3: IV HR: noordse woelmuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis;
- Tabel 3: AMvB: bittervoorn;
- Jaarrond beschermde nesten vogels: buizerd, ransuil, sperwer, koolmees, pimpelmees, spreeuw, groene specht en grote bonte specht;
- Vogels: Diverse soorten met niet jaarrond beschermde nesten .

De volgende beschermde gebieden aanwezig zijn in en rond het projectgebied:
- Natuurbeschermingswet 1998: Oude Maas op circa 1,7 kilometer afstand en het Oudeland van Strijen op 2,5 kilometer afstand;
- Ecologische hoofdstructuur: één watergang welke het projectgebied doorkruist ter hoogte van het gebied Negentienmorgenvliet.

Rekening dient te worden gehouden met:
- De (mogelijke) aanwezigheid van de hierboven genoemde beschermde soorten;
- Natuurbeschermingswet 1998 aangezien diverse doelsoorten- en habitats gevoelig zijn voor mogelijke effecten van het project;
- Ruimtelijke procedures omtrent de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) aangezien het projectgebied in de Ecologische Hoofdstructuur ligt;
- De zorgplicht zoals opgenomen in de Flora- en faunawet, die te allen tijde van toepassing is. De zorgplicht is van toepassing op alle soorten.

6.2 AANBEVELINGEN

Naar aanleiding van de ecologische quickscan wordt geadviseerd om:
- Een Voortoets Natuurbeschermingswet uit te laten voeren;
- Een 'nee- tenzij- toets' uit te laten voeren waarin wordt onderzocht in hoeverre de wezenlijke kenmerken en waarden van de Ecologische hoofdstructuur worden aangetast door de ingreep;
- Aanvullend onderzoek uit te laten voeren naar:
  - Het voorkomen van rietorchis (Tabel 2) en noordse woelmuis (Tabel 3) in het gebied Negentienmorgenvliet, ook wanneer er werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd in de watergang aangrenzend aan dit natuurgebied;
  - Het gebruik van het gehele projectgebied en de omliggende omgeving door vleermuizen (Tabel 3) als vliegroutes, foerageergebied en vaste rust- en verblijfplaats om beschermde elementen aan te tonen dan wel uit te sluiten;
  - Het voorkomen van de verwachte beschermde vissoorten (Tabel 2 en 3) bij het dempen van watergangen in het gehele gebied en bij een herinrichting van het gebied Negentienmorgenvliet;
  - Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van vogels;
- Te werken tussen 15 augustus en 1 maart (buiten het broedseizoen);

- Wanneer tussen 1 maart en 15 augustus wordt gewerkt: voor de start van de werkzaamheden het projectgebied en de directe omgeving ('invloedsfeer van de werkzaamheden') te controleren op broedvogels;
- Indien broedende vogels aanwezig zijn, is het aan de deskundige om te bepalen of met de werkzaamheden kan worden aangevangen;
- Tijdens de werkzaamheden alert te zijn op het voorkomen van (beschermde) dieren op en rond het projectgebied. Bij het voorkomen van (beschermde) dieren, deze de tijd te gunnen om te kunnen vluchten;
- Indien men onverwachts zwaarder (Tabel 2 of 3) beschermde soorten aantreft, altijd het advies van een deskundige te raadplegen;
- Bij twijfel over de aanwezigheid van beschermde soorten de hulp van een deskundige in te roepen.

6.3 OPMERKINGEN

Opgemerkt wordt dat het natuurgebied Negentienmorgenvliet nu een mooi gebied is met veel natuurwaarden, wat bij zowel natuurliefhebbers uit de omgeving als bij natuurorganisaties zoals bijvoorbeeld Ravon bekend is. Wanneer het gebied gaat veranderen in een waterberging zal er rekening mee moeten worden gehouden, dat veel mensen het gebied willen behouden zoals het nu is, waardoor op nieuwe plannen weerstand uit de omgeving kan komen.

REFERENTIELIJST

Beschermde natuurgebieden. www.synbiosys.alterra.nl/natura2000

Gebiedendocument (2004). *Overzicht van habitattypen en soorten waarvoor gebieden zijn aangemeld en begrenzing van gebieden.* Februari 2004.

Diepenbeek, A. van (1999). *Veldgids Diersporen. Sporen van gewervelde landdieren.* Uitgeverij KNNV.

Koning, J. de; Broek, JW van den; Meyere, D. de & Bruens, H. (2009). *Dendrologie van de lage landen.* Uitgeverij KNNV.

Lange, R., P. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, *Zoogdieren van West-Europa.* 2e druk 2003 VZZ. Uitgeverij KNNV.

Lenders, H.J.R., C.C.H. Marijnissen en R.P.W.H. Felix (1993). *Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld.* 4e geheel herziene druk. RAVON.

Meijden, R. van der (2004). *Heukels' Flora van Nederland.* 23e druk. Uitgeverij Wolters-Noordhoff.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2005). *Tabellen soorten Flora- en faunawet.*

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (1979). *Vogelrichtlijn. 79/409/EEG.*

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit Vrijstellingsregeling (2005). *AMvB "artikel 75". Besluit houdende wijzigingen van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en Faunawet en enkele andere wijzigingen.*

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (1998). *Natuurbeschermingswet 1998.*

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (1992). *Europese Habitat Richtlijn. 92/43/EEG.*

Nederlandse vereniging voor libellenstudie (2002). *Atlas van de Nederlandse libellen - Nederlandse fauna 4.* KNNV, EIS.

Nie, H.W. de (1996). *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen.*

Provincie Zuid-Holland. Ecologische Hoofdstructuur.

SOVON Vogelonderzoek Nederland (2002). *Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998 - 2000 - Nederlandse fauna 5.* KNNV & EIS.

SOVON Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming Nederland (2005). *Rode Lijst van de Nederlandse broedvogels.* Tirion Uitgevers

Staatsblad, nr. 402 (1998). *Flora- en Faunawet.* Wet van 25 mei 1998, houdende regels ter bescherming van in het wild levende planten- en diersoorten.

Staatsblad, nr. 501 (2004). *Besluit van 10 september 2004 houdende wijzigingen van een aantal, algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen.*

Staatscourant nr. 220 (2001). *Bekendmaking lijsten beschermde soorten.*

Staatscourant nr. 51 (2002). *Regeling aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet.*

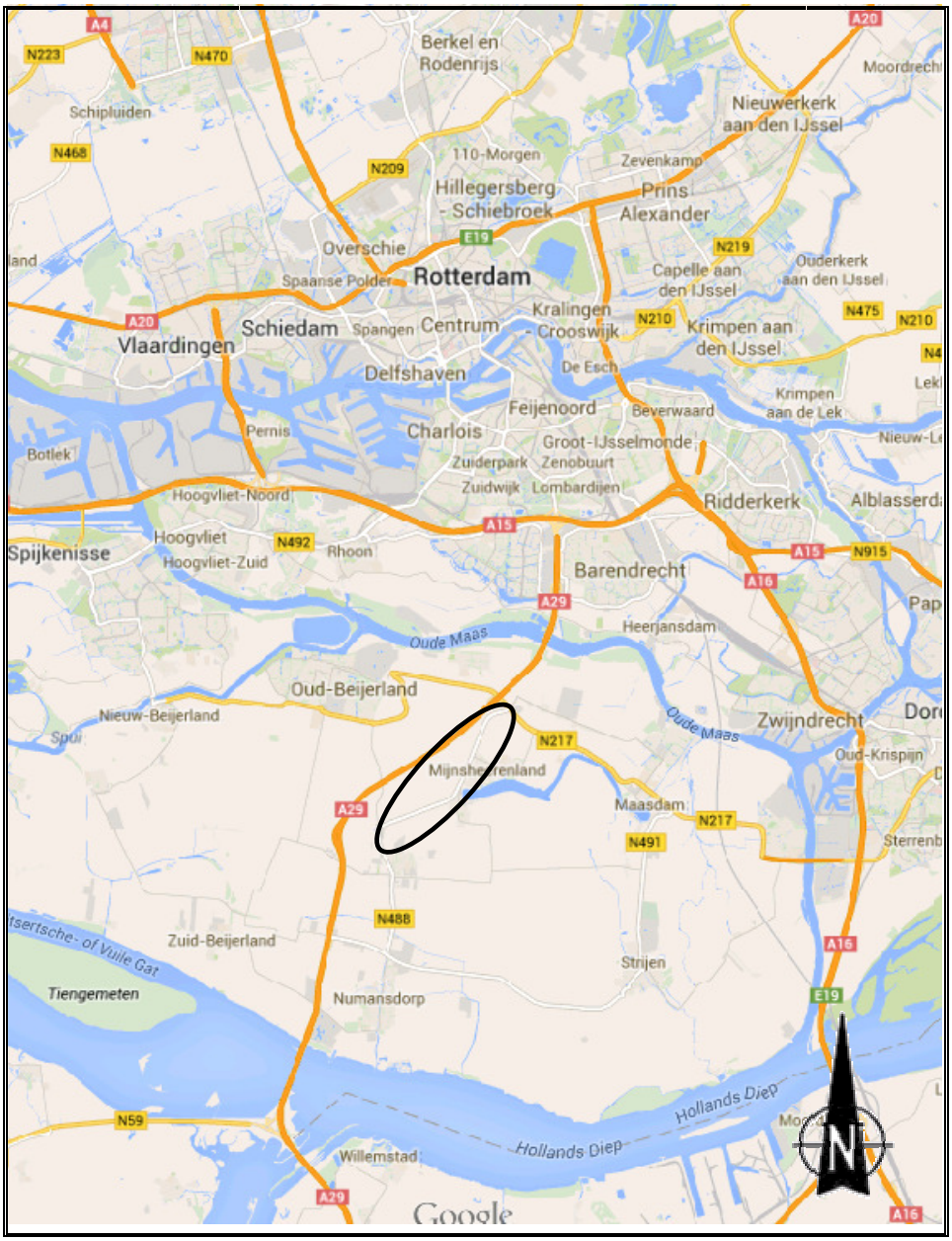
Stichting Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (RAVON). www.ravon.nl

Stichting Zoogdierwerkgroep Zuid-Holland. www.zwgzh.nl

Waarnemingen van flora en fauna. www.telmee.nl

Zoogdieratlas. www.zoogdieratlas.nl

BIJLAGE 1 REGIONALE SITUATIEKAART PROJECTGEBIED

= Projectgebied

BIJLAGE 2 WETTELIJKE EN BESTUURLIJKE KADERS NATUURBESCHERMING

In Nederland loopt de bescherming van natuur via twee sporen. Enerzijds is er bescherming van natuurgebieden. Anderzijds is er de bescherming van soorten flora (planten) en fauna (dieren). In dit hoofdstuk wordt een korte beschrijving gegeven van de vigerende wet- en regelgeving in zake de Natuurbeschermingswet 1998, Ecologische Hoofdstructuur en de Flora- en faunawet.

GEBIEDSBESCHERMING

Natuurbeschermingswet 1998

De gebiedsbescherming is geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998 en de Nota Ruimte. Onder deze bescherming vallen de volgende gebiedsoorten: Natura 2000-gebieden (dit zijn gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn), Beschermde Natuurmonumenten en gebieden ter uitvoering van verdragen en andere internationale verplichtingen (zoals wetlands), worden ook beschermd op basis van de Natuurbeschermingswet 1998.

De in dit rapport beschreven toetsing betreft het vaststellen of het projectgebied in of in de omgeving van een beschermd natuurgebied ligt en of er sprake is van een negatief effect op de beschermde natuurwaarden. Zo nee, dan is verder onderzoek niet nodig, zo ja, dan is een aanvullende toetsing nodig waarbij wordt vastgesteld of er sprake is van een negatief effect.

Ecologische Hoofdstructuur

Het beschermingsregime voor gebieden die vallen onder de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) vloeit voort uit het Natuurbeleidsplan uit 1991 en de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening. Het is in de Nota Ruimte op nationaal niveau en vervolgens door de provincies op provinciaal niveau nader uitgewerkt. Bescherming van deze gebieden is op planologische basis en er wordt van uitgegaan van het "Nee, tenzij"-regime en compensatiebeginsel. Het ruimtelijk beleid voor de EHS is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in de EHS het "nee, tenzij"-regime. Indien een voorgenomen ingreep de "nee, tenzij"-afweging met positief gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden, mits de eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en resterende schade wordt gecompenseerd. Indien een voorgenomen ingreep niet voldoet aan de voorwaarden uit het "nee, tenzij"-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden.

SOORTENBESCHERMING (FLORA- EN FAUNAWET)

Bescherming van kwetsbare en zeldzame flora en fauna is geregeld in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet geldt daar waar beschermde soorten voorkomen. Daarbij is het niet van belang of dat specifieke gebied ook wettelijk beschermd wordt. Binnen de Flora- en faunawet geldt een beschermingsregime dat uitgaat van drie klassen (ingedeeld in tabellen) en daarnaast vogels als aparte categorie. Afhankelijk van de status van een soort moet bij de aantasting van exemplaren bij plannen, projecten of activiteiten een ontheffing op de Flora- en faunawet worden aangevraagd. Belangrijk voor de toekenning hiervan is de status, maar ook of de duurzame instandhouding van de populatie wel of niet in het geding is. Bescherming van licht naar zwaar is als volgt:

Tabel 1-soorten

Middels de vrijstellingsregeling (AMvB art. 75) wordt in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling vrijstelling verleend voor Tabel 1-soorten. Derhalve hoeft voor deze soorten geen ontheffing te worden aangevraagd. Echter voor deze soorten blijft de algemene zorgplicht van kracht.

Tabel 2-soorten

Voor de Tabel 2-soorten kan gewerkt worden met een door het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) goedgekeurde gedragscode of met een ontheffing. Indien aanwezige Tabel 2-soorten geen hinder ondervinden of niet in hun voortbestaan bedreigd worden door de werkzaamheden kan zonder een ontheffing gewerkt worden.

Tabel 3-soorten
Voor de Tabel 3-soorten dient in het geval van ruimtelijke ontwikkeling gewerkt te worden onder een ontheffing. Bij werkzaamheden die vallen onder beheer & onderhoud en beheer & gebruik kan ook met een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode gewerkt worden.

Indien aanwezige Tabel 3 soorten geen hinder ondervinden of niet in hun voortbestaan bedreigd worden door de werkzaamheden kan zonder een ontheffing gewerkt worden.

Indien er maatregelen genomen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen garanderen, is een ontheffing van de Flora- en faunawet niet nodig. Om er zeker van te zijn of de opgestelde mitigerende maatregelen voldoende zijn, kan op basis van de opgestelde mitigerende maatregelen een ontheffing bij het Ministerie van EL&I worden aangevraagd. Indien het Ministerie van EL&I akkoord gaat met de mitigerende maatregelen, wordt de ontheffingsaanvraag positief afgewezen en mogen de werkzaamheden worden uitgevoerd.

Vogels
Voor vogels dienen in het geval van ruimtelijke ontwikkeling mitigerende maatregelen opgesteld te worden die ervoor zorg dragen dat de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen gegarandeerd wordt. Wanneer dit niet mogelijk is kan, indien de volgende belangen aan de orde zijn: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid, een ontheffing aangevraagd worden

Zorgplicht
In de Flora- en faunawet is de zorgplicht opgenomen. Onderstaand wordt de zorgplicht weergegeven, zoals is opgenomen in Artikel 2 van de Flora- en faunawet.

Lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
Lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Verboden handelingen
Naast de zorgplicht zijn een aantal verboden handelingen opgenomen. Deze worden hieronder weergegeven.

Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op een andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten.
Artikel 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren. Het met het oog op bovenstaande doelen opsporen van dieren.
Artikel 10: Het opzettelijk verontrusten van dieren.
Artikel 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen, verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren.
Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van planten en dieren.

RODE LIJSTEN

Op grond van het Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009 houdende vaststelling van geactualiseerde Rode Lijsten flora en fauna (Minister van LNV, 2004) zijn gevoelige, kwetsbare, bedreigde, ernstige bedreigde en verdwenen dier- en plantensoorten opgenomen in een nationale Rode Lijst. Aan deze soorten moet volgens het besluit bijzondere aandacht worden besteed voor wat betreft de instandhouding. De Rode Lijst geeft de soorten van de lijst dus geen afzonderlijke juridische beschermingsstatus, maar geeft wel aan dat er in het (soorten)beleid rekening gehouden moet worden met de instandhouding van de betreffende soorten. Wanneer er op provinciaal niveau beleid ten aanzien van bepaalde Rode Lijstsoorten is vastgesteld, dan dient dit beleid als afwegingskader in de besluitvorming rond plannen die in gaan tegen dit beleid.

BIJLAGE 3 FOTO'S TER PLAATSE

Foto 1: eksternest ter plaatse

Foto 2: lijnbeplanting van gewone es langs de N489

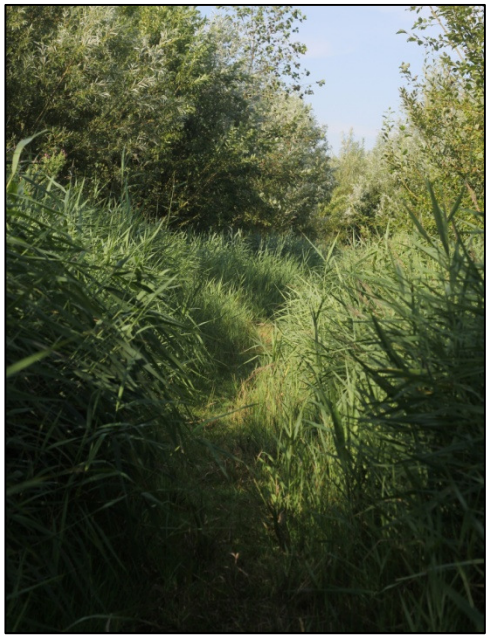

Foto 3: vegetatie in Negentienmorgenvliet

Foto 4: grote kaardebol in Negentienmorgenvliet

Foto 5: jagende man bruine kiekendief ter plaatse

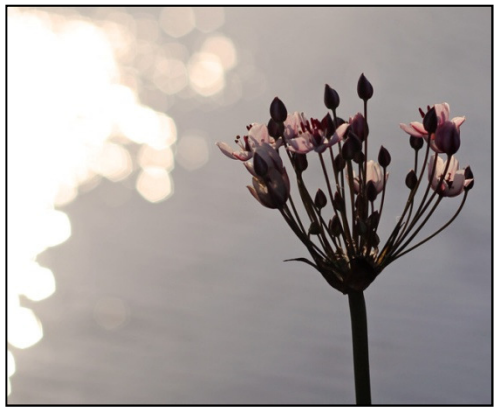

Foto 6: wanenbloem in Negentienmorgenvliet